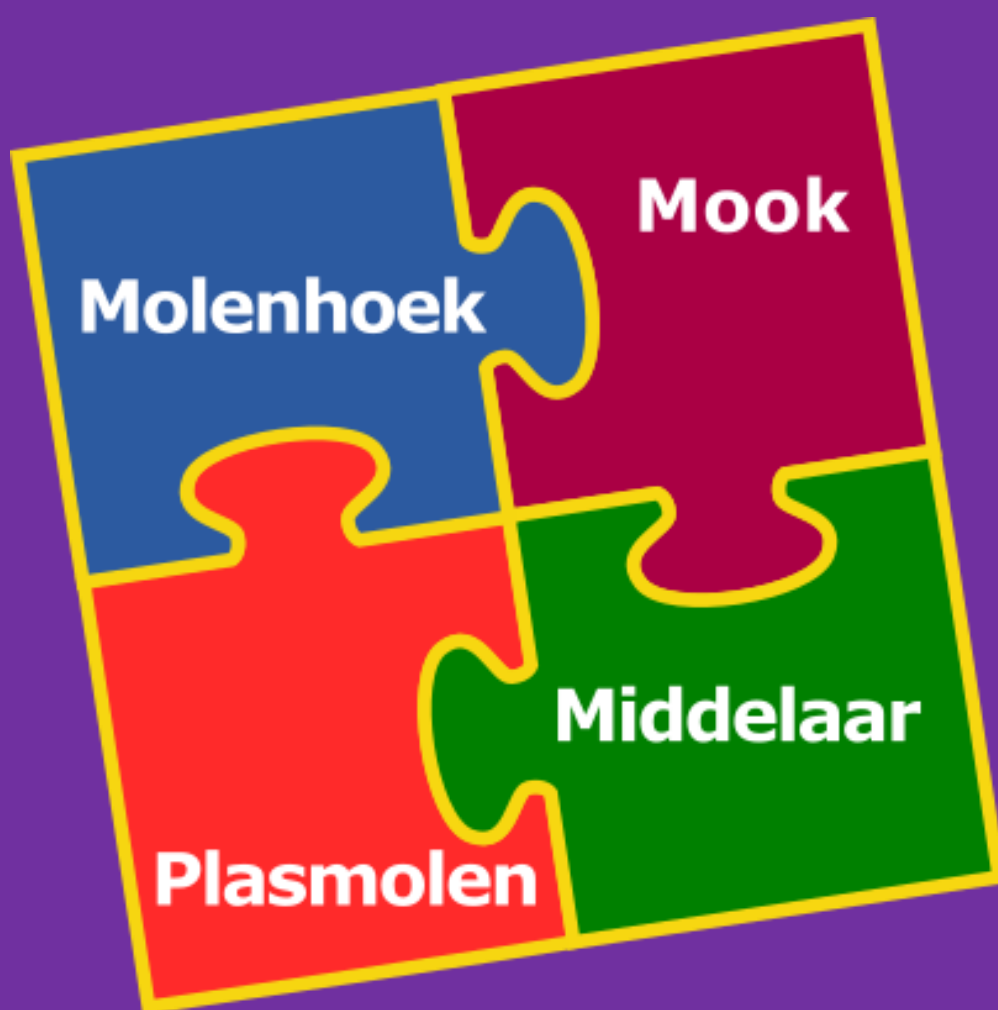

Verkiezingsprogramma 2018 – 2022

DGP Lijst 1

Thuis in Mook en Middelaar

I	VOORWOORD	I-- 3 -			
II	TOEKOMSTVISIE MM2030	II-- 4 -			
	1. DUURZAAMHEID	II-- 4 -			
	1.1. Duurzaam bouwen	II-- 4 -			
	2. BURGERPARTICIPATIE	II-- 4 -			
	2.1. Burgerparticipatie en politiek	II-- 5 -			
	2.2. Overleg tussen dorpen	II-- 5 -			
III	WONEN	III-- 6 -			
	1. WOONVISIE	III-- 6 -			
	1.1. Betaalbare woningen voor jongeren en starters	III-- 6 -			
	1.2. Senioren en alleenstaanden	III-- 7 -			
	2. HUIDIGE ONTWIKKELINGEN	III-- 7 -			
	3. HART VAN MOOK	III-- 7 -			
	3.1. Mook aan de Maas	III-- 7 -			
	3.2. Herontwikkeling rijksweg 84 (centra)	III-- 7 -			
	3.3. Poort van Limburg	III-- 7 -			
	3.4. Herinrichting openbare ruimte	III-- 7 -			
	4. MAATREGELLEN	III-- 8 -			
	4.1. Een groter contingent	III-- 8 -			
	4.2. Slapende bouwtitels	III-- 8 -			
	4.3. Particuliere woningbouw	III-- 8 -			
	4.4. Tiny houses	III-- 8 -			
	4.5. Rijksweg 37	III-- 8 -			
	4.6. Verpaupering	III-- 8 -			
IV	LEREN	IV-- 9 -			
	1. BASISONDERWIJS	IV-- 9 -			
	2. VOORTGEZET ONDERWIJS	IV-- 9 -			
V	WERKEN	V-- 10 -			
	1. WERKGELEGENHEID	V-- 10 -			
	1.1. Vestigingsklimaat	V-- 10 -			
	2. DETAILHANDEL	V-- 10 -			
	3. BEDRIJFSLOCATIES	V-- 10 -			
	3.1. Leegstand	V-- 11 -			
VI	RECREËREN	VI-- 12 -			
	1. TOERISME	VI-- 12 -			
	1.1. Masterplan Plasmolen	VI-- 12 -			
	1.2. Wandel- en fietsroutes	VI-- 12 -			
	1.3. Kunst en cultuur	VI-- 12 -			
	1.4. Promotie	VI-- 13 -			
VII	SAMENLEVEN EN ZORGEN	VII-- 14 -			
	1. SAMENLEVEN	VII-- 14 -			
	1.1. Een sportieve en gezonde gemeente	VII-- 14 -			
	1.2. Vrijwilligers	VII-- 14 -			
	1.3. Jeugd	VII-- 14 -			
	1.4. Armoedebeleid	VII-- 14 -			
	2. ZORGEN	VII-- 14 -			
	2.1. Vergrijzing	VII-- 14 -			
	2.2. Dagbesteding	VII-- 14 -			
	2.3. Huishoudelijke hulp	VII-- 15 -			
	2.4. Mantelzorg	VII-- 15 -			
	2.5. Kleine zorgaanbieders	VII-- 15 -			
	2.6. Gezondheidscentrum Middelaar	VII-- 15 -			
	2.7. Activiteiten	VII-- 15 -			
	3. ONTMOETEN	VII-- 15 -			
	3.1. Gemeenschapshuis	VII-- 16 -			
	3.2. Huiskamers	VII-- 16 -			
VIII	BESTUREN	VIII-- 17 -			
	1. ZELFSTANDIGHEID	VIII-- 17 -			
	1.1. Zelfredzaamheid	VIII-- 17 -			
	1.2. Jeugdzorg	VIII-- 17 -			
	1.3. Samenwerking	VIII-- 17 -			
	2. SAMENWERKINGSVERBANDEN	VIII-- 18 -			
	2.1. Rijk van Nijmegen	VIII-- 18 -			
	2.2. Regio Venlo	VIII-- 18 -			
	2.3. Nijmegen	VIII-- 18 -			
	2.4. Overige	VIII-- 18 -			
	3. DIENSTVERLENING	VIII-- 18 -			
	4. BESTUURSVORM EN DE POLITIEK	VIII-- 18 -			
	4.1. Deskundigheid raad	VIII-- 19 -			
	4.2. Gemeenschappelijke regelingen	VIII-- 19 -			
	4.3. Gedragscode	VIII-- 19 -			
IX	BESCHERMEN	IX-- 20 -			
	1. HOOGWATERBESCHERMING	IX-- 20 -			
	1.1. Maasheggen	IX-- 20 -			
	1.2. Flessenhals	IX-- 20 -			
	2. VEILIGHEID	IX-- 20 -			
	2.1. Handhaving	IX-- 20 -			
	2.2. Preventie	IX-- 21 -			
X	VERPLAATSEN	X-- 22 -			
	1. OV IN AL ONZE KERNEN	X-- 22 -			
	2. ELECTRIFICATIE SPOOR	X-- 22 -			
	3. VEILIGHEID VOOROP	X-- 22 -			
	3.1. Veilige looproutes	X-- 22 -			
	3.2. Spoorzone	X-- 22 -			
	3.3. Ontsluiting Groesbeek A73	X-- 22 -			
XI	HET FINANCIËEL KADER	XI-- 24 -			
	1. BELASTINGEN EN HEFFINGEN	XI-- 24 -			
	1.1. Hondenbelasting	XI-- 24 -			
	1.2. Toeristenbelasting	XI-- 24 -			
	1.3. Afvalstoffenheffing	XI-- 24 -			
	1.4. Milieustraat	XI-- 24 -			
	1.5. Rioolheffing	XI-- 25 -			

VOORWOORD

Mook en Middelaar is een fantastische gemeente die ontstaan is in 1813. De DGP (Dorpsgroeping Pouwels) is in 1989 opgericht door Jan Pouwels en Jos van Bommel. Sinds onze oprichting heeft de DGP als lokale partij altijd veel kiezers aan zich weten te binden en een grote rol gespeeld in de lokale politiek. De DGP heeft dankzij die brede steun van de bevolking altijd een belangrijke bijdrage mogen en kunnen leveren aan de ontwikkeling van onze mooie gemeente Mook en Middelaar.

In de afgelopen jaren hebben we laten zien dat het nog steeds mogelijk is om als zelfstandige gemeente een goede dienstverlening op peil te houden. Mook en Middelaar is niet alleen een heel aangename woongemeente maar ook een gemeente die rijk is aan natuur en een goed leefklimaat heeft. Dankzij een degelijk beleid staan wij er financieel ook goed voor. Wij willen dat in de komende jaren voortzetten zodat er altijd ruimte blijft voor iets extra's.

Een goed gevulde bankrekening zegt echter maar weinig over onze rijkdom. Veel reserves hebben is ook niet het doel. Rijkdom en welzijn komt vooral tot uiting in de uitstraling van de gemeente:

- *hoe onze gemeentelijke eigendommen zoals het rioleringsstelsel, onze wegen, het openbaar groen en het maatschappelijk vastgoed, erbij staan en onderhouden worden,*
- *hoe goed ons voorzieningenniveau is zoals (bereikbare) winkels en gezondheidscentra,*
- *of onze verenigingen kunnen blijven voortbestaan,*
- *of onze jongeren en ouderen (ook als zij zorg nodig hebben) in onze gemeente kunnen blijven wonen,*
- *hoeveel kansen ondernemers hebben om zich te handhaven en te vestigen,*

- *hoe gelukkig onze inwoners zijn en hoe veilig zij zich voelen,*
- *hoe aantrekkelijk onze gemeente is om er te willen wonen.*

Wat dat laatste betreft is uit recent onderzoek van weekblad Elsevier: "welke gemeenten hebben de beste mix van wonen, werken, winkelen, etc.?" gebleken dat wij de beste gemeente van Limburg zijn en landelijk van de 388 gemeenten op de 67ste plaats staan.

Wij zijn er trots op dat wij in de afgelopen decennia dankzij de steun van heel veel kiezers hieraan een bijdrage hebben kunnen leveren. Dat is het bewijs dat lokale politiek leeft en nodig is.

De afgelopen 4 jaar zijn de meeste onderdelen uit ons verkiezingsprogramma 2014-2018 uitgevoerd. De samenwerking met de PvdA en GroenLinks is succesvol geweest. Veel zaken zijn afgerond of in de steigers gezet.

Er komt nog veel nieuw beleid op ons af. De nieuwe omgevingswet zal ingrijpender zijn dan de veranderingen die wij in het sociaal domein hebben meegemaakt.

De komende vier jaar zullen in het teken staan van afronden waarmee we gestart zijn en nieuw beleid maken met de toekomstvisie MM2030 als wegwijzer.

Met uw steun kan dat, stem lijst 1

DGP

II TOEKOMSTVISIE MM2030

In juli 2017 heeft de gemeenteraad de toekomstvisie MM2030 (Mook en Middelaar in 2030) vastgesteld. Deze visie is het resultaat van een interactief proces met burgers en gaat meer over de wijze van besturen dan over het concreet maken van plannen. De richting is wel duidelijk: duurzaamheid en burgerparticipatie zijn de sleutelwoorden.

Het MM100-panel is een digitale klankbordgroep die bijdroeg aan de totstandkoming van de toekomstvisie. Dit is een goed instrument gebleken. De DGP wil dit panel blijven gebruiken als klankbord voor toekomstige ontwikkelingen in onze gemeente.

De Toekomstvisie MM2030 is een belangrijke basis voor onze omgevingsvisie en omgevingsplan dat wij in het kader van de nieuwe Omgevingswet moeten opstellen.

1.0 DUURZAAMHEID

Wij staan voor grote uitdagingen om de ambitie in 2030 energieneutraal te zijn, waar te maken. De DGP vindt dat Mook en Middelaar stappen moet ondernemen om een bijdrage te leveren aan onze klimaatopgave. De betrokkenheid van onze burgers bij hun omgeving is groot. Dit geldt ook voor de bereidheid om bij te dragen aan de verduurzaming van onze gemeente, te beginnen bij hun eigen woning. De DGP wil dat de gemeente dat blijft stimuleren. Dit kan door het geven van leningen.

De DGP wil dat:

- *De gemeente het goede voorbeeld geeft en duurzaam investeert in de eigen gebouwen, maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte.*
- *Er duurzaam gebouwd wordt, ook voor starterswoningen.*
- *Renteloze leningen voor verduurzaming worden verstrekt..*

Het energieloket is een initiatief dat bijdraagt aan een duurzame gemeente. Daar kunnen burgers terecht met hun vragen over verduurzaming. De DGP wil graag dat het in stand blijft, eventueel in samenwerking met lokale bedrijven die daarin een rol zouden kunnen spelen.

De DGP vindt dat de gemeente zelf het goede voorbeeld moet blijven geven in verduurzaming als het gaat om haar eigen gebouwen en straatverlichting. Het energieneutraal maken van ons gemeentehuis is een kostbare aangelegenheid, met name voor het oude deel. Aangezien het gebouw nog vele jaren mee zal gaan, wil de DGP dat die

investering gedaan wordt om de energienorm zo laag mogelijk te krijgen.

1.1. DUURZAAM BOUWEN

Bij nieuwbouwprojecten willen wij dat er alleen nog maar woningen worden gebouwd met een epc-norm 0. Helaas is het rijksbeleid daarop nog niet aangepast waardoor dit niet afdwingbaar is. Ook blijkt dat nieuwkomers op de kopersmarkt liever meer uitgeven aan een iets grotere woning dan een duurzame woning. Dit komt onder andere omdat men een grotere woning wel gefinancierd krijgt en de meerkosten voor een meer duurzame niet. Rijks- en financieringsbeleid bemoeilijken hiermee het bouwen van duurzame starterswoningen. De DGP wil desondanks inzetten op beide doelen: bouwen voor starters en duurzaam bouwen.

De DGP wil dat de gemeente de eigenaren en exploitanten van maatschappelijk vastgoed dat in onze gemeente met overheidsmiddelen tot stand is gekomen, ondersteunt bij de verduurzaming van de gebouwen. De investeringen die de gemeente daarin doet moeten op zichzelf duurzame investeringen zijn. Het gebouw moet voor de lange termijn een functie blijven houden ten behoeve van de gemeenschap.

2.0 BURGERPARTICIPATIE

In 2016 heeft de gemeenteraad de nota burgerparticipatie vastgesteld. Burgers vroegtijdig betrekken was onze wens in ons vorige verkiezingsprogramma. Dat is nu met de visie MM2030 en deze nota verankerd in het beleid.

Voor dat wat met of door burgers zelf tot stand gekomen is, voelen die burgers ook meer verantwoordelijkheid.

Het initiatief moet bij de burger liggen, de gemeente mag de burgers daartoe wel uitdagen. De gemeente

faciliteert. Dit kan zijn in de vorm van geld maar ook in de vorm van menskracht of materieel. Daarom wil de DGP dat de gemeente uit de bestaande middelen een substantieel budget vrijmaakt om projecten in het kader van burgerparticipatie mogelijk te maken.

Mook en Middelaar heeft veel inwoners die op uiteenlopende terreinen deskundig zijn, het is goed als de gemeente van deze deskundigheid gebruik maakt.

Te vaak nog ondervinden verenigingen hinder van regels die ze op kosten jagen zoals het aanleggen van voorzieningen als gevolg van wettelijke maatregelen voor veiligheid, milieu etc. De DGP vindt dat verenigingen daarin tegemoet moeten worden gekomen door subsidies.

Onze subsidieverordening en het subsidiebeleid moeten zo nodig daarop aangepast worden.

Bij wijziging van een bestemmingsplan met een substantiële impact (niet de kruimelgevallen) wil de DGP dat de groep van belanghebbenden ruim wordt geïnterpreteerd.

2.1. BURGERPARTICIPATIE EN POLITIEK

Communicatie met de bevolking is belangrijk om de burgers te betrekken bij wat er leeft en gebeurt in onze mooie gemeente.

De rubriek “Ter Sprake” is inmiddels ook als elektronische post te ontvangen. Je kunt je daarop abonneren. Niet alle inwoners, waaronder veel jongeren worden via dit medium bereikt. Zij halen hun nieuws van internet en de “social media” zoals Facebook en Instagram.

De gemeente zal er meer gebruik van moeten maken om te zorgen dat de jonge generatie nu en in de toekomst betrokken blijft.

Naast de inzet van het MM100-panel wil de DGP dat er 1 keer per jaar een “Avond van de Toekomst” wordt georganiseerd.

Burgers vroegtijdig informeren en anticiperen op de wensen van de bevolking is voor het creëren van draagvlak van belang.

Burgerparticipatie vraagt een omslag in denken bij bestuurders en ambtenaren in onze gemeente, daarin zal geïnvesteerd moeten worden.

2.2. OVERLEG TUSSEN DORPEN

Een goed overleg tussen de diverse partijen zoals de dorpsraden is belangrijk omdat men van elkaar kan leren. De DGP vindt dat dat gestimuleerd moet

De DGP wil dat:

- *Burgers meer betrokken worden bij hun eigen omgeving bijvoorbeeld bij de inrichting van de openbare ruimte, groenvoorziening en veiligheid.*
- *Er een substantieel budget uit de bestaande middelen wordt vrijgemaakt om burgerparticipatie invulling te kunnen geven*
- *Naast de rubriek Ter Sprake er ook van alternatieven als Instagram en Facebook gebruik gemaakt wordt.*

worden. Excursies naar goede praktijkvoorbeelden van burgerparticipatie elders in het land, kan bevorderlijk werken.

De gemeente kan dat faciliteren.

WONEN

Huisvesting blijft een voortdurend aandachtspunt. In Nederland is krimp een realiteit. Per regio en zelfs binnen regio's kan dat sterk verschillen. Dat speelt zich ook af binnen de regio's Noord-Limburg en Rijk van Nijmegen waarin wij liggen.

Na de crisis van 2008 die vooral voor de woningbouw grote gevolgen heeft gehad, zijn we opnieuw in een situatie beland van een sterk groeiende woningmarkt met stijgende huizenprijzen. Oorzaak is vooral de lage hypotheekrente. Mocht de rente gaan stijgen dan zal dit weer gevolgen hebben voor de woningmarkt. Gebleken is dat met name Molenhoek vanwege zijn infrastructuur een aantrekkelijke woonkern is. We hebben daar als DGP in de afgelopen vier jaar op geanticipeerd door langslappende projecten in het Hart van Mook en de Rijksweg in Molenhoek vlot te trekken.

Wij willen dat onze voorzieningen zoals winkels en scholen in stand blijven. Dit komt de leefbaarheid in onze kernen weer ten goede. De kansen die er voor onze gemeente zijn moeten we maximaal benutten.

1. WOONVISIE

In 2017 heeft de gemeenteraad de woonvisie vastgesteld. Het gaat er met name over de juiste woning op de juiste plek krijgen. Het aantal te bouwen woningen is door de provincie en het Rijk aan banden gelegd. Het aantal toe te voegen woningen bedraagt ongeveer 250 gerekend vanaf 1 januari 2015. Dat betekent dat we slim moeten omgaan met de nog beschikbare bouwlocaties.

Om de ontgroening (jongeren die uit de dorpen naar de stad vertrekken) af te remmen zullen we ook voor starters betaalbare woningen moeten bouwen en vanwege de vergrijzing zullen wij extra woningen moeten realiseren voor ouderen.

Onze ligging ten opzichte van Nijmegen is gunstig en de vraag naar woningen is groot, vooral in Molenhoek. Er dreigen steeds meer bedrijfslocaties leeg te komen staan waardoor er meer inbreidingslocaties ontstaan.

De DGP wil dat:

- **Particuliere ontwikkelaars ook betaalbare huurwoningen bouwen.**
- **Er met Destion afspraken gemaakt worden om jongeren meer kans te geven op een betaalbare woning.**
- **Er wordt ingezet op kleinere woningen voor eenpersoonshuishoudens en levensloopbestendige wooneenheden.**
- **Er ook tijdelijke woningen worden gebouwd.**

1.1. BETAALBARE WONINGEN VOOR JONGEREN EN STARTERS

Er blijft behoefte aan betaalbare woningen voor jongeren en starters. Jongeren geven aan graag te willen kopen. Zij worden echter belemmerd in de financiering vanwege een nog onzeker arbeidsperspectief of een studieschuld. Daardoor zijn zij aangewezen op een sociale huurwoning. Het aantal huurwoningen is te beperkt. Het toewijzingsstelsel voor sociale huurwoningen houdt bovendien onvoldoende rekening met de behoefte aan woningen voor jongeren en starters.

Ontwikkelaars durven met het bouwen van goedkope woningen weinig risico te nemen. Dat wil men nog wel voor appartementen. Appartementen zijn echter moeilijk te verkopen in onze gemeente. Voor huurappartementen is wel een markt. Een aantal jongeren geeft aan met name op zoek zijn naar koopwoningen (liever geen appartement) met tenminste twee slaapkamers. Bovendien hebben we rekening te houden met verschillende doelgroepen van jongeren. Startende jongeren die rond hun 18de graag zelfstandig willen wonen (kamerbewoning of studentenhuisvesting) en jongeren die een baan hebben (financieel onafhankelijk) die zich meer toekomstgericht willen settelen in onze gemeente.

Omdat de markt voor seniorenwoningen voor ontwikkelaars veel aantrekkelijker is, ligt het meer voor de hand om een koppeling te maken: woningen die voor verschillende doelgroepen geschikt zijn, dus ook voor inwoners met een beperking. Destion bouwt voor dit doel nu vooral multi-woningen. Het zijn echter niet de jongeren die hiervoor in aanmerking komen.

1.2. SENIOREN EN ALLEENSTAANDEN

Als kinderen hun ouders bij zich willen laten wonen dan bestaan er inmiddels regelingen om vergunningsvrij te bouwen. Ouderen die verhuizen naar een meer geschikte woning, laten een woning achter. Dit bevordert de doorstroming op de woningmarkt. Omdat er steeds meer alleenstaanden zijn is de behoefte aan kleinere wooneenheden groter geworden. De DGP wil dat ontwikkelaars gestimuleerd worden om in deze behoefte te voorzien. Deze hoeven niet exclusief voor ouderen gebouwd te worden omdat er ook veel alleenstaande jongeren zijn. Het heeft de voorkeur deze te realiseren in de nabijheid van voorzieningen zoals openbaar vervoer en winkels.

2. HUIDIGE ONTWIKKELINGEN

Onder invloed van de DGP zijn in Molenhoek onlangs twee appartementencomplexen opgeleverd. 12 van de 24 appartementen zijn starterswoningen. Deze waren oorspronkelijk bestemd voor de verkoop, maar de meeste worden nu verhuurd. Een paar jaar geleden zijn er starterswoningen in de Mortel gerealiseerd. In Molenhoek zijn 5 studio's gerealiseerd aan de Prinsenvweg.

Destion heeft haar plan aan de Kerkstraat om financiële redenen moeten aanpassen waardoor het aantal betaalbare huurwoningen teruggebracht wordt naar 4. (Naar verwacht zal de bouw daarvan in 2018 starten.) Voor de doelgroep kamerbewoners heeft de gemeente Rijksweg 37 in bezit. Wij verwachten dat daar door jongeren meer gebruik van gemaakt gaat worden. Er is inmiddels ook een initiatief om Rijksweg 5-7 te ontwikkelen tot een klein appartementencomplex met betaalbare huurwoningen. Destion heeft aangegeven dat men in 2018 huurappartementen op het Kerkplein gaat realiseren. Hier komen twee multiwoningen en 3 kleinere appartementen die geschikt zijn voor jongeren.

3. HART VAN MOOK

3.1. MOOK AAN DE MAAS

Nu het Raadhuisplein opnieuw is ingericht, is er een meer open verbinding ontstaan van het Hart van

Mook naar de Maas. Mook kan in toeristisch opzicht aantrekkelijker gemaakt worden door de bereikbaarheid vanaf de Maas te verbeteren. Meer ligplaatsen in de monding van het Kanaal of een vergroting van de passantenhaven zouden daaraan kunnen bijdragen. In combinatie met een kioskachtinge voorziening op het evenemententerrein kan dit meer pleziervaart aantrekken, hetgeen de levendigheid rond het Raadhuisplein zal vergroten. Met de herinrichting van de Maaskade en de passantenhaven zou hier al rekening mee gehouden moeten worden en mogelijk kunnen bestaande belemmeringen voor initiatieven van ondernemers weggenomen worden. Het gaat hier met name om belemmeringen die worden veroorzaakt door Rijkswaterstaat in verband met de bescherming tegen hoogwater.

In 2017 is het Waterschap Limburg gestart met de werkzaamheden. De DGP wil dat er voor het opwaarderen van de Maaskade een plan wordt gemaakt. Nadat de Kademuur in 2019 is opgeknapt kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden.

3.2. HERONTWIKKELING RIJKSWEG 84 (CENTRA)

Een groep van actieve bewoners is betrokken bij de herontwikkeling en bestemming van de voormalige Centra. Wij willen dat dit met grote prioriteit wordt afgerond zodat er op korte termijn resultaten zichtbaar worden. Wij willen dat daar duurzaam gebouwd wordt en betaalbare woningen komen.

3.3. POORT VAN LIMBURG

De Poort staat al lange tijd leeg. Er ligt bij de gemeente een aanvraag bouwvergunning voor een supermarkt. De DGP wil graag dat de locatie niet verpaupert en dat er iets wordt gerealiseerd.

3.4. HERINRICHTING OPENBARE RUIMTE

Nadat de woningen, het woon-zorgcomplex aan de Groesbeekseweg en het Gezondheidscentrum aan de Koningin Julianastraat zijn gerealiseerd, is het nodig dat het openbare gebied opnieuw wordt ingericht. De inrichting moet qua uitstraling aansluiten op de Rijksweg en Raadhuisplein.

Om tot een mooi geheel te komen wil de DGP dat ook het gebied rond het Môks Café, de Gelrestraat en de Graaf Gerardstraat bij de herinrichting betrokken worden. In dat gebied kunnen bovendien extra

parkeerplaatsen, speelvoorzieningen en groen gerealiseerd worden.

De DGP wil dat deze plannen voor de herinrichting interactief met de burgers worden opgepakt en dat verkeersveiligheid voor met name de schoolgaande kinderen een hoge prioriteit krijgt.

4. MAATREGELEN

De DGP wil de volgende maatregelen nemen om aan de vraag van woningen te kunnen voldoen:

4.1. EEN GROTER CONTIGENT

De DGP wil dat de gemeente bij de provincie aandringt om extra woningen te mogen bouwen.

4.2. SLAPENDE BOUWTITELS

Nog veel particulieren en ontwikkelaars hebben de mogelijkheid op hun perceel een of meer woningen te bouwen, zonder dat die mogelijkheid benut wordt. Dit zijn de zogenaamde slapende bouwtitels. Daartegenover staan woningbouwvragen van particulieren die afgewezen worden omdat wij van de provincie maar een beperkt aantal woningen mogen bouwen. Dat wordt met het huidige beleid alleen toegestaan als het leidt tot een kwalitatieve verbetering t.o.v. de omgeving. De DGP wil af van die slapende bouwtitels om andere ontwikkelingen mogelijk te maken.

4.3. PARTICULIERE WONINGBOUW

De DGP wil onder bepaalde voorwaarden ook particulieren de gelegenheid geven om een enkele woning (door nieuwbouw of woningsplitsing) toe te voegen op hun eigen grond.

4.4. TINY HOUSES

De DGP wil dat er locaties worden aangewezen waar tijdelijke woningen voor jongeren (Tiny Houses) kunnen worden gerealiseerd.

4.5. RIJKSWEG 37

De DGP wil dat Rijksweg 37 dat nu nog voor kamerverhuur gebruik wordt, wordt omgebouwd tot woonunits voor jongeren. Dit kan nadat het Maaswaalpad (snelfietsroute) is opgeleverd (2020).

4.6. VERPAUPERING

Helaas is er nog een aantal niet afgebouwde woningbouwobjecten. De DGP wil dat de afbouw van

deze woningen wordt gestimuleerd en dat er zo nodig en mogelijk handhavend wordt opgetreden.

De N271 moet als toeristische route een visitekaartje van onze gemeente zijn. Samen met een verlaging van de snelheid naar 50 km door de kernen moet deze weg een aantrekkelijke toeristische route worden. Het is ook nodig dat er wordt doorgepakt ten aanzien van de oog-ontsierende panden langs de Rijksweg.

De DGP wil dat:

- ***Er meer woningen gebouwd mogen worden***
- ***Het aantal slapende bouwtitels drastisch wordt teruggebracht.***
- ***Particulieren een woning willen bouwen ook weer een kans krijgen.***
- ***Rijksweg 37 uiteindelijk ingezet gaat worden om studio's voor jongeren te realiseren.***
- ***Bouw van tijdelijke woningen mogelijk wordt door locaties daarvoor aan te wijzen.***
- ***Verpaupering wordt tegengegaan.***

Wij hebben gezorgd dat er de laatste jaren veel is geïnvesteerd in onze schoolgebouwen. Dat is een goede zaak. Vergrijzing leidt wel tot krimp. Krimp is als eerste te merken in scholen. Een te kleine school kan de kwaliteit van het onderwijs negatief beïnvloeden. Een mindere kwaliteit heeft gevolgen voor de aantrekkingskracht op potentiële leerlingen. Daarnaast leidt krimp tot onderbezetting van de ruimtes in die gebouwen. Leegstand in onze scholen is kostbaar. Ook hier zal gezocht moeten worden naar alternatief of medegebruik.

1. BASISONDERWIJS

Een basisschool maakt echter wezenlijk onderdeel uit van de leefbaarheid in onze kerkdorpen. Het Rijk gaat over het opheffen van scholen. Om die reden kan de gemeente het voortbestaan van een school niet garanderen. De DGP vindt dat de gemeente zich wel moet inspannen om de scholen bij hun voortbestaan te ondersteunen. "Eigenwijs" (de Staaij) in Middelaar heeft een nieuw concept ontwikkeld, activiteiten. Daarmee kan de school blijven voortbestaan.

2. VOORTGEZET ONDERWIJS

Voor een kleine gemeente als de onze is het bijzonder dat wij voortgezet onderwijs hebben. Het Kandinsky-college heeft zich de afgelopen jaren geprofileerd op sport en organiseert onder andere de avondvierdaagse. Daarnaast ondersteunt de school ook bij de activiteiten van het LOP in Molenhoek. Daarmee levert deze school een zeer gewaardeerde bijdrage aan de leefbaarheid in onze gemeente.

De DGP wil dat:

De gemeente de inspanningen die de scholen doen om deze te laten voortbestaan, ondersteunt waar dat mogelijk is.

WERKEN

Mook en Middelaar is sterk georiënteerd op Nijmegen. Veel van onze inwoners werken daar. Naast een aantal zeer vooraanstaande bedrijven heeft onze gemeente veel zelfstandigen, ZZP'ers en kleine ondernemingen. Met de komst van een zorgcomplex wordt ook de nodige werkgelegenheid gegenereerd. Onze belangrijkste bedrijfstak voor werkgelegenheid is de toeristische sector. De werkeloosheid is door al deze bedrijvigheid en vanwege onze ligging relatief laag.

WERKGELEGENHEID

Speciale aandacht verdienen nog wel onze nieuwe Nederlanders. De DGP vindt dat zij zich zo snel mogelijk de Nederlandse taal eigen moeten maken waardoor zij sneller een baan kunnen vinden en opgenomen worden in onze gemeenschap. Scholing is een belangrijk instrument om dat te bevorderen. Dit kan het beste gerealiseerd worden door een goede afstemming met het werkbedrijf en onderwijs in de regio Nijmegen.

1.1. VESTIGINGSKLIMAAT

Mook en Middelaar is een aantrekkelijke woongemeente. Voor de ondernemingen die hier gevestigd zijn of zich hier willen vestigen is het nodig dat wij ook voldoende woningen ter beschikking hebben. Daar is de laatste jaren hard aan gewerkt. Daarnaast moeten wij met Mook en Middelaar als de Groene Poort van Limburg, zorgen dat wij aantrekkelijk blijven. Ook voor de vestiging van nieuwe, kleine, hoogwaardig innovatieve ondernemingen is dat belangrijk.

Onze omgeving en ligging aan de Maas, een snelle fietsverbinding met Nijmegen en Cuijk en ons station zijn gunstig voor het vestigingsklimaat. We zullen dat moeten uitbuiten en promoten. De DGP blijft zich inzetten voor een verdere verfraaiing van de entrees van onze kernen.

De DGP wil dat:

- **De gemeente in samenwerking met de ondernemers het initiatief neemt om de aanleg van een glasvezelkabelnet mogelijk te maken. De gemeente is daarbij faciliterend.**
- **Er een onderzoek naar de mogelijkheden tot realisatie van 'dorpwifi' op toeristische plekken.**

1.1.a) Snel internet

De verstedelijking neemt toe in Nederland. Ook in onze regio hebben wij daar mee te maken. Dat heeft gevolgen voor het woon-werkverkeer. De verkeersdruk en het gebruik van het openbaar vervoer neemt daardoor toe. Er zijn wel grenzen aan de groei. Een toename van het gebruik van de fiets en het gebruik van internet in combinatie met thuiswerken kan de verkeersdruk doen verminderen.

Glasvezelkabel maakt sneller internet mogelijk. Snel internet is aantrekkelijker voor jongeren en jonge gezinnen, het stimuleert het thuiswerken en het verbetert het vestigingsklimaat voor kleine ondernemers en zelfstandigen. Voor onze gemeente is het voor investeerders nog niet interessant genoeg gebleken om een glasvezelkabelnet aan te leggen. De DGP zou daar graag verandering in willen brengen.

DETAILHANDEL

Het koopgedrag van burgers is de laatste jaren sterk veranderd. Dat geldt ook voor de manier waarop wij onze dagelijkse boodschappen doen. Heel veel wordt via het internet besteld. De detailhandel heeft het daarom ook in onze gemeente moeilijk. De levensmiddelenhandel wil zich het liefst langs doorgaande wegen vestigen. Het behoud van winkels is dus niet vanzelfsprekend. Wij kunnen er niet voor zorgen dat de winkels in onze centra blijven. Toch vindt de DGP dat de gemeente er alles aan moet doen om het voorzieningenniveau op peil te houden en leegstand moet proberen te voorkomen.

BEDRIJFSLOCATIES

De herstructurering van het Korendal is in volle gang. De Bovensteweg zal worden aangepakt inclusief het fietspad. Deze herstructurering biedt nieuwe kansen aan ondernemers. De gemeente moet dat stimuleren.

Het is tot nu toe steeds gelukt om invulling te geven aan leegstaande bedrijfsgebouwen. Mede door provinciaal beleid worden gemeenten gestimuleerd

bedrijventerreinen te saneren. Los van dat beleid zien wij dat er wel leegstand dreigt zoals langs de Rijksweg op de locatie van de oude Gelmo en aan de Spijkerweg. Leegstand op de Middelweg hoek Ringbaan is inmiddels een feit. Voor de DGP zou dit een goede locatie zijn om betaalbare woningen voor starters te realiseren.

De spoorzone in Molenhoek heeft nog een bedrijfsbestemming. Een wijziging van die bestemming is voor de DGP pas bespreekbaar als de discussie over de ontsluiting van Groesbeek op de A73 via Mook en Molenhoek is afgerond.

3.1. LEEGSTAND

Leegstand leidt tot verpaupering, dat willen wij niet. Als er toch leegstand op bedrijfslocaties of winkelcentra is of dreigt te ontstaan moet de gemeente met de ondernemers in gesprek gaan en meedenken om tot alternatieve invullingen te komen.

Onderzocht kan worden of een leegstandlocatie gesaneerd kan worden door er een andere bestemming aan te geven zoals een woningbouwlocatie met starterswoningen.

VI RECREËREN

Mook en Middelaar is een van de mooiste gemeenten in Nederland. Daar zijn we erg trots en zuinig op. Onze gemeente is zeer in trek bij dagjesmensen en watertoeristen. Toerisme maakt voor 8,6% deel uit van onze werkgelegenheid. Dat is het dubbele ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

1. TOERISME

De DGP wil dat toeristenbelasting gebruikt wordt om:

- **Onze gemeente te promoten en extra aantrekkelijk te maken.**
- **Een VVV-locatie in stand te houden.**

De DGP wil dat:

- **Onze lijst van monumenten weer actueel wordt.**
- **De gemeente meer uiting geeft aan onze cultuurhistorie.**

Toerisme is voor ons dus niet voor niets het speerpunt van onze economie. Om toeristen te blijven trekken zullen wij bijzonder moeten zijn, anders dan andere gemeenten. Onze ligging en omgeving zijn uniek te noemen. Toeristen zijn echter steeds op zoek naar nieuwe attracties. De sector kan dus niet stil blijven staan en zal moeten blijven investeren. Wij vinden dat de gemeente kansen moet bieden en faciliteren om ondernemers een vernieuwingsslag te kunnen laten maken.

1.1. MASTERPLAN PLASMOLEN

Ondernemers en gemeente zullen fors moeten investeren om ons ook in de toekomst op de kaart te houden. Het Masterplan Plasmolen moet verder uitgewerkt worden. Daar zullen ook de inwoners van Plasmolen een bijdrage aan moeten leveren mede om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. Kwaliteit moet voorop staan.

Voor de DGP betekent dat:

- geen toevoeging van oog ontsierende gebouwen of loodsen,
- goed toegankelijke parkeervoorzieningen met veilige routes,
- een meer open verbinding met de Mookerplas,
- spreiding van de toeristen over een groter gebied,

- een grotere diversiteit dus niet méér van hetzelfde,
- kwaliteit gaat voor kwantiteit.

Met een gezamenlijke inspanning van burgers, ondernemers en gemeente zullen we Plasmolen als toeristisch centrum naar een hoger plan moeten tillen.

1.2. WANDEL- EN FIETSRUTES

Onze gemeente kent veel wandel- en fietsroutes. Wij willen dat alle doorgaande routes aansluiten op bestaande netwerken in Limburg en Gelderland. In Mook moet onderzocht worden of het mogelijk is het fietspad onder het spoor langs de Maas onder aan de dijk door te trekken. Daar ligt een kans omdat de gemeente inmiddels (in verband met de snelfietsroute) eigenaar is van Maasdijk 7.

In samenwerking met de ondernemers willen wij dat er oplaadpunten voor e-bikes worden gerealiseerd op TOP (Toeristisch OverstapPunt) locaties.

1.3. KUNST EN CULTUUR

De gemeente heeft vele kostbare bezittingen en een rijke kunsthistorie. Het monumentenbeleid moet nog verder ontwikkeld worden en de monumentenlijst aangevuld worden met kostbare objecten die wij graag willen behouden. Wij willen dat deze inventarisatie wordt afgerond. De DGP wil dat naast de monumentenlijst ook een aantal te beschermen dorpsgezichten wordt benoemd.

Veel kunstwerken van onder andere de stichting Jack van Maurik zijn beperkt toegankelijk voor het publiek. Het gemeentehuis fungeert nu als tentoonstellingsruimte, maar vanuit veiligheidsoogpunt en toegankelijkheid bezien is dat niet wenselijk. Wij willen dat er alternatieve ruimten gezocht worden die meer en beter toegankelijk zijn.

Wij hebben actieve kunstenaars die een bijdrage willen leveren aan de kunstzinnige promotie van onze gemeente. De Beeldentuin langs de Maas is daar een goed voorbeeld van.

Onze verbondenheid met de Maas en de stuwwal heeft veel historische betekenis, er zijn vele veldslagen gevoerd waarvan de slag op de Mookerhei

wel de bekendste is. Er zijn gelukkig nog steeds vrijwilligers en stichtingen die zich hiervoor inzetten. De gemeente moet faciliterend zijn ten aanzien van promotie via Ter Sprake, social media, gemeentelijke website en Facebook-pagina.

Veel van onze historie zit verborgen in de grond. Wij willen graag onderzoeken of het mogelijk is vondsten te exposeren voor het publiek.

1.4. PROMOTIE

Wij willen graag trotse inwoners en vooral jongeren stimuleren moderne media-uitingen zoals VLOG's en dergelijke te gebruiken om onze gemeente te promoten. Daarnaast wil de DGP op meer plekken dan op het Raadhuisplein in Mook en Middelaar een lichtreclamezuil plaatsen. In plaats van de sandwichborden die nu onze gemeente regelmatig ontsieren willen wij dat er gebruik gemaakt gaat worden van uniforme reclame-uitingen.

Wij zien graag dat het project om onze gemeente op te sieren met "hanging baskets" met bloeiende planten wordt uitgebreid. Het gaat voornamelijk om de doorgaande autowegen en fietsroutes van onze dorpen. De DGP wil dat dit door burgerparticipatie tot stand komt. Initiatieven vanuit burgers en ondernemers moeten hiervoor gestimuleerd en gefaciliteerd worden.

VII

SAMENLEVEN EN ZORGEN

Mook en Middelaar is een gemeente waar we graag willen wonen. We hebben een rijk verenigingsleven en we staan graag voor elkaar klaar. Dat is niet vanzelfsprekend. Het vraagt om goede voorzieningen die bijdragen aan goede zorg en ons welzijn.

1. SAMENLEVEN

1.1. EEN SPORTIEVE EN GEZONDE GEMEENTE

Mook en Middelaar is niet alleen een groene gemeente, maar ook een gezonde en sportieve gemeente. Het Molenhoeks Makkie is inmiddels uitgegroeid tot een landelijk bekend evenement.

De DGP wil graag zien dat er in de gemeente een fitnessparcours en/of een Coopertest parcours aangelegd wordt. De Maaskade, het Paterspaadje, de spoorzone, hoek Bouwsteeg en Burchtstraat zouden goede locaties daarvoor zijn.

1.2. VRIJWILLIGERS

Zonder vrijwilligers is het onmogelijk om activiteiten te organiseren en het verenigingsleven overeind te houden. Als de overheid in het algemeen en de gemeente in het bijzonder een minder grote rol moeten nemen, worden we nog meer afhankelijk van de vrijwillige inzet van burgers.

De DGP ziet graag dat het in gang gezette beleid om vrijwilligers te ondersteunen doorgezet wordt. Het is van belang dat de gemeenschap met de gemeente aandacht geeft aan het belangrijke werk dat zij doen.

In onze gemeente hebben wij ook een beleid voor de zogenaamde "tegenprestatie". Een beleid waarbij personen die afhankelijk zijn van een uitkering gestimuleerd worden iets extra's te doen ten behoeve van de gemeenschap. Mede afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie, zal de DGP dat beleid willen uitbreiden vooral ten behoeve van het vrijwilligerswerk, want meer handen maakt lichter werk. Tegenprestatie is voor de DGP geen straf maar een vanzelfsprekendheid. Net zoals voor alle prestaties door vrijwilligers moet ook hiervoor waardering zijn.

1.3. JEUGD

Ieder kind in onze gemeente moet lid kunnen zijn van een vereniging. Geldgebrek mag daarvoor geen belemmering zijn. Onze gemeente is aangesloten bij de Stichting Leergeld Stuwwal. Deze stichting bemiddelt om eventuele belemmeringen weg te nemen. De DGP wil dat het bestaan van deze stichting

zo goed mogelijk onder de aandacht wordt gebracht bij ouders, scholen, verenigingen en andere relevante organisaties.

1.4. ARMOEDEBELEID

Het geld dat wij krijgen voor armoedebelid moet op de juiste manier worden ingezet. Iedere burger moet mee kunnen doen aan de samenleving. Geld mag geen belemmering zijn voor deelname aan het verenigingsleven e.d. De DGP vindt dat daar de prioriteit moet liggen.

2. ZORGEN

2.1. VERGRIJZING

Met de vergrijzing groeit het aantal ouderen die in meer of mindere mate zorg nodig hebben. Dementie is een snel opkomende ziekte die ook veel burgers in onze gemeente treft. Het is vaak de partner die als eerste de zorg voor de dementerende op zich neemt. Wij hebben niet altijd in de gaten hoe groot die belasting voor deze mantelzorgers is. Ondanks hun eigen (ouderdoms-)beperkingen, hebben zij vaak geen stem in het besluit om de partner thuis te laten blijven wonen. Zij voelen zich vaak ook schuldig als zij aangeven dat zij die last niet of niet meer kunnen dragen. Daar moeten wij oog voor hebben. Het thuis laten wonen van patiënten die intensieve zorg nodig hebben is vaak makkelijker gezegd dan gedaan.

2.2. DAGBESTEDING

Het is goed dat er in Mook een zorgvoorziening komt die de last van de mantelzorgers in de meest schrijnende gevallen over kan nemen en die zorgt dat degene die van die zorg afhankelijk wordt in de eigen omgeving kan blijven wonen. Dat is echter niet voldoende. Dagbesteding is noodzakelijk om het langer thuis wonen mogelijk te maken. Het geeft niet alleen een zinvolle bezigheid voor de patiënt maar ook verlichting voor de mantelzorgers die een moment voor zichzelf krijgen. Omdat de behoefte aan dagbesteding steeds groter wordt is dit alleen maar mogelijk met de inzet van vrijwilligers naast professionals. Dagbesteding dient goed

gecoördineerd te worden. Mogelijkheden voor

De DGP wil dat:

- **Wachlijsten bij de dagbesteding worden voorkomen.**
- **Er meer locaties voor dagbesteding in onze eigen gemeente komen.**
- **De bureaucratie en administratieve rompslomp voor zorgverleners wordt verminderd. Zorg gaat voor administratie.**
- **Kleine startende zorgaanbieders meer kansen krijgen om te worden toegelaten.**

dagbesteding zijn nog te beperkt in onze gemeente.

Wachlijsten moeten voorkomen worden.

2.3. HUISHOUDELIJKE HULP

De inzet van familieleden, buren en thuiszorg blijft hard nodig. Om het allemaal draaglijk te houden moet de gemeente ervoor zorgen dat goede thuiszorg beschikbaar is. De DGP wil dat hulp terecht komt bij diegenen die het nodig hebben. Daarnaast moet er algemene hulp mogelijk blijven, want deze hulp speelt ook een signalerende, preventieve rol bij het terugdringen van de vereenzaming en verwaarlozing. Thuiszorg en huishoudelijke hulp moet gehandhaafd blijven op minimaal het huidige niveau. Administratieve rompslomp voor de helpende moet teruggedrongen worden.

2.4. MANTELZORG

Mantelzorgers zijn een belangrijke factor om het langer zelfstandig thuis blijven wonen mogelijk te maken. Hulp bij ondersteuningsvragen moet permanent beschikbaar zijn. Zij moeten één vast aanspreekpunt hebben. Als waardering voor hun inzet moet het mantelzorgcompliment blijven. De DGP wil met de ondernemers in de horeca die lid zijn van het Gilde, bezien of “De schat van Kiste Trui” ingezet kan worden als onderdeel van dat compliment.

2.5. KLEINE ZORGAANBIEDERS

Op dit moment is het voor nieuwe kleine zorgaanbieders moeilijk om contracten met de gemeente te sluiten. De DGP begrijpt dat de kwaliteit van de aangeboden zorg gegarandeerd moet kunnen worden en dat ervaring van de aanbieders een belangrijk onderdeel is van de toetsing daarop. Desondanks is de DGP van mening dat het niet mag leiden tot een beperking voor de nieuwkomers. Daarnaast pleit de DGP voor het indammen van de bureaucratie die is toegenomen sinds de gemeente deze taken heeft overgenomen van het Rijk. Deze bureaucratie werkt ook belemmerend op nieuwe (kleine) zorgaanbieders.

2.6. GEZONDHEIDSCENTRUM MIDDELAAR

De DGP wil dat er een dependance van een gezondheidscentrum in Middelaar komt. Dit moet in overleg met de gezondheidscentra in onze gemeente onderzocht worden.

2.7. ACTIVITEITEN

Het is goed om ouderen en jongeren iets voor elkaar te laten betekenen. Bestaande initiatieven zoals, het LOP samen met het Kandinsky-college in Molenhoek organiseert, zouden, als het aan de DGP ligt, mogen worden uitgebreid naar Middelaar, Plasmolen en Mook. Samen met Jeugd- en Jongerenwerk en de jongerenwerker kunnen soortgelijke initiatieven in andere kernen op gang gebracht worden. Daarbij denken we aan het verzorgen van cursussen over omgaan met digitale media door jongeren aan ouderen. Jongeren zouden, ouderen kunnen leren ‘Vloggen’ in een project dat onze gemeente promoot en onze cultuur en historie een persoonlijk beeld kunnen geven.

3. ONTMOETEN

Wij hebben in onze gemeente veel maatschappelijk vastgoed dat lang niet allemaal optimaal benut wordt. Veel van dat vastgoed is niet in eigendom van de gemeente. De gemeente heeft vaak wel bijgedragen aan de realisatie daarvan. De functies van dat vastgoed veranderen onder invloed van de ontwikkelingen in de tijd. Onze gemeenschapshuizen bijvoorbeeld zijn in private handen. De Nota Maatschappelijk Vastgoed, die hierover gaat en in

2015 is opgesteld maar nog niet door de gemeenteraad is behandeld, ligt in de la. Het is goed dat deze nota geactualiseerd wordt in samenspraak met de belanghebbenden: eigenaren en gebruikers.

3.1. GEMEENSCHAPSHUIS

Onze gemeenschapshuizen functioneren als ontmoetingsplaats voor burgers, verenigingen en groepen. Zij vervullen daarin een belangrijke functie. De DGP is voorstander van het optimaal gebruik van onze gemeenschapshuizen, de DGP erkent ook dat de faciliteiten van een gemeenschapshuis niet altijd voldoen. Dit vraagt dus om maatwerk.

3.2. HUISKAMERS

Wij vinden “huiskamers” functioneel en eigentijds. De huiskamer in Middelaar (in de Koppel), in het Seniorenhof, Maestaete en het LOP (in het winkelcentrum) in Molenhoek zijn daar goede voorbeelden van.

De DGP vindt voor maatschappelijk vastgoed dat:

- ***Alleen activiteiten gesubsidieerd kunnen worden.***
- ***Er alleen een investeringssubsidies kan worden verstrekt om verduurzaming te stimuleren. Mits er sprake is van een bestaansrecht op langere termijn.***
- ***Er geen verplichting In subsidieregels opgenomen mogen worden om daarvan gebruik te maken.***
- ***De gemeente zelf het voorbeeld moet geven door er gebruik van te maken.***

BESTUREN

De DGP hecht, om uiteenlopende redenen, nog steeds veel waarde aan “het Limburgs zijn”. Het landelijke karakter van onze gemeente dient behouden te blijven. Herindeling is voor de DGP nooit een doel geweest, goede dienstverlening wel. De DGP verwacht dat het voor de burger niet duurder hoeft te worden om als gemeente zelfstandig te blijven. Dit kan omdat wij op samenwerken ingesteld zijn.

1. ZELFSTANDIGHEID

Herindeling en noord-zuid discussies zijn niet de zaken waar de burgers echt wakker van liggen. Onze ligging bepaalt de wijze van besturen. Het is vooral een politiek vraagstuk.

Klein maar fijn is een veelgehoorde kreet. Alhoewel wij allemaal weten wat we ermee bedoelen gaat het daar niet om, maar om de vraag: zijn wij in staat om als gemeente zelfstandig te blijven zonder dat de dienstverlening aan de burger in gevaar komt? Is de grootte van de gemeente bepalend voor een goede dienstverlening?

Op beide vragen is niet een eenduidig antwoord op te geven. Dat hangt onder andere af van de zelfredzaamheid van de burgers en mogelijkheden van samenwerking met andere gemeenten.

De DGP kiest voor:

- **Een zelfstandige gemeente.**
- **Leefbaarheid in alle kernen.**
- **Pragmatische oplossingen; als het niet kan zoals het moet dan moet het maar zoals het kan.**

Onze ligging op de grens van drie provincies, maakt samenwerking ingewikkeld maar niet onmogelijk. Wij hebben geen zeggenschap over provinciegrenzen; dat zullen we moeten accepteren.

1.1. ZELFREDZAAMHEID

Mantelzorg, vrijwilligerswerk en burgerparticipatie zijn elementen die aan de zelfredzaamheid van de burger een bijdrage leveren. Dat vraagt sturing en coördinatie. Het initiatief ligt bij de burgers. De gemeente moet daarin stimuleren en faciliteren.

1.2. JEUGDZORG

Samenwerken in de regio Nijmegen op het domein van jeugdzorg veroorzaakt een aantal juridische problemen omdat wij een Limburgse gemeente zijn. Mede dankzij een extra subsidie van de provincie Limburg kunnen we de problemen met betrekking tot juridische kwesties inzake jeugdzorg tot een minimum te beperken. De DGP zal zich inzetten om deze ondersteuning ook in de toekomst te behouden.

1.3. SAMENWERKING

Samenwerking is voor Mook en Middelaar grenzeloos, zowel naar Zuid, Noord, West als Oost.

Gelijkwaardigheid van de samenwerkende partners is belangrijk. Zolang de omvang van onze gemeente er in dat verband niet toe doet is er geen probleem en kan de samenwerking succesvol zijn.

Mook en Middelaar heeft bovengemiddeld veel samenwerkingsverbanden. Die samenwerkingsverbanden leggen een groot beslag op onze organisatie en geeft veel bestuurlijke drukte. Dat is een prijs die wij betalen voor onze ligging en keuze voor zelfstandigheid.

Als je samenwerkt en je maakt deel uit van een zogenaamde Gemeenschappelijke Regeling, dan neem je samen met andere gemeenten besluiten over de uitvoering van het beleid en soms ook over het beleid zelf. Daarmee doe je afstand van een deel van je zelfstandigheid omdat besluiten over dat beleid niet meer door onze eigen gemeenteraad genomen worden.

De DGP zal alert blijven als het gaat om onze autonomie en eigen beslissingsbevoegdheid. Wij zullen ervoor blijven waken dat wij beleid houden dat past bij onze gemeente, waar de lijnen kort zijn en het bestuur dicht bij de burger staat.

2. SAMENWERKINGSVERBANDEN

Onze gemeente is klein en onze ligging in Limburg, geklemd tussen Gelderland, Noord-Brabant en Duitsland is niet altijd gemakkelijk. Dit heeft er wel voor gezorgd dat samenwerken in ons DNA zit. Voor de DGP moet de samenwerking dáár gebeuren, waar dat het beste is voor onze gemeente. Dat betekent niet dat de DGP voorstander is van zogenaamd “shopgedrag”. Het betekent wel dat wij voor verschillende taken met verschillende partners samenwerken.

De belangrijkste samenwerkingsverbanden zijn:

2.1. RIJK VAN NIJMEGEN

Voor het sociale domein werken wij samen met de gemeenten in het Rijk van Nijmegen.

2.2. REGIO VENLO

Voor het fysieke domein (ruimtelijke ordening en openbare ruimte) en de veiligheidsregio werken wij samen in de regio Venlo.

2.3. NIJMEGEN

Samenwerking met de gemeente Nijmegen geeft de meeste garanties om een zelfstandige Limburgse gemeente te blijven. Bovendien sluiten onze administratieve systemen het beste aan bij die van Nijmegen.

2.4. OVERIGE

Daarnaast onderhouden wij goede contacten met onze naaste buurgemeenten Bergen en Gennep voor de regionale visie in Maasduinen en in het Land van Cuijk voor de visie Mooi Maasdal en het Deltaprogramma Maas voor onze bescherming tegen hoogwater.

Om afspraken te maken over vervoer willen wij dat Mook en Middelaar deel blijft uitmaken van het GO (Gemeenschappelijk Orgaan) Arnhem – Nijmegen.

3. DIENSTVERLENING

In de afgelopen jaren hebben we laten zien dat we heel goed in staat zijn om een goede dienstverlening op peil te houden en financieel staan we er ook goed voor. Wij blijven de lat hoog leggen, ondanks dat wij beperkt worden door onze grootte. Mook en Middelaar heeft minder ambtenaren dan de ons omringende gemeenten. Ambtenaren die bij ons

werken moeten breed inzetbaar zijn; wij kennen dus ook minder specialisten. Als wij een specialist nodig hebben huren wij die in. Als het een specialist is voor regelmatig werk, dan gaan wij kijken of wij die kunnen inlenen van een buurgemeente of wij besteden de taak helemaal uit. Hierdoor kunnen we toch onze kwaliteit van dienstverlening op peil houden.

4. BESTUURSVORM EN DE POLITIEK

De politieke discussie moet ook veranderen en meer aansluiten op de lokale behoefte. Dat heeft gevolgen voor de raadsvergaderingen.

Het dualisme tussen raad en college komt nog onvoldoende uit de verf. Raadsleden moeten meer met elkaar in discussie gaan en zich laten leiden door dat wat leeft in de samenleving. De werkwijze met raads- en commissievergaderingen kan beter.

DE COMMISSIES

De DGP vindt dat de agendacommissie die de vergaderingen van de gemeenteraad voorbereid, moet bestaan uit de voorzitter van de gemeenteraad en de voorzitters van de commissies Grondgebied, Samenleving en Begroting & Rekening. De auditcommissie en de commissie Begroting & Rekening kunnen worden samengevoegd. De agendacommissie wordt ondersteund door de griffier en de gemeentesecretaris.

PRESIDIUM

Daarnaast zal er een presidium, bemenst door de fractievoorzitters van de partijen die meegedaan hebben aan de verkiezingen, en de voorzitter van de gemeenteraad actief moeten worden.

DE VERGADERINGEN

De raadsvergaderingen worden nu gepland op donderdag een week na de commissievergaderingen. Deze werkwijze van de planning van de gemeenteraad is ons goed bevallen en moet gecontinueerd worden. Dat is vooral in het belang van onze burgers en ondernemers. Procedures worden nu sneller afgehandeld door een kortere doorlooptijd.

EXPERIMENT

Er zou wat de DGP betreft ook geëxperimenteerd kunnen worden met de raadsvergadering te plannen op donderdag in dezelfde week van de commissievergaderingen waardoor die tijd nog korter wordt en het dualisme beter tot zijn recht kan komen. De

vergaderdruk voor raadsleden neemt daardoor af. De tijdsbesparing kan gebruikt worden voor meer contact met onze inwoners.

De frequentie van vergaderen zou teruggebracht kunnen worden van eens in de 6 weken naar eens in de 7 of 8 weken, met aparte vergaderingen voor de jaarrekening, kader-, voorjaars- en najaarsnota. Eventueel zouden de financiële raadsvergaderingen kunnen aansluiten op de vergadering van de commissie Begroting & Rekening.

4.1. DESKUNDIGHEID RAAD

De gemeenteraad heeft een scholingsbudget voor raadsleden en de gemeenteraad als geheel. Dat wordt onvoldoende benut. De DGP wil dat dat budget meer wordt ingezet om aspirant-raadsleden voor te bereiden op hun taak. Daarnaast zouden raadsleden zich meer moeten kunnen oriënteren op goede praktijkvoorbeelden elders om burgerparticipatie te stimuleren.

4.2. GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

Omdat samenwerken met andere gemeentes toeneemt en er meer Gemeenschappelijke Regelingen ontstaan dreigt het besturen meer van een afstand te gebeuren. De DGP vindt dat raadsleden meer betrokken moeten zijn bij de beleidsvorming op regionaal niveau. Daarvoor moet meer tijd voor worden vrijgemaakt en raadsleden moeten beter gefaciliteerd worden o.a. in de vorm van ambtelijke ondersteuning.

4.3. GEDRAGSCODE

Integriteit en goede omgangsvormen zijn belangrijk voor het imago van de politiek. Een verklaring omtrent het gedrag vragen wij ook van onze raadsleden. De DGP wil dat de gemeenteraad van Mook en Middelaar in gezamenlijkheid een gedragscode opstellen. Een gedragscode waar politici elkaar op kunnen aanspreken in de gemeenteraad.

IX BESCHERMEN

Veiligheid is een thema dat met grote regelmaat terugkomt op de politieke agenda. Inwoners in onze gemeente voelen zich over het algemeen veilig. Die veiligheid is echter niet vanzelfsprekend. Ook onze gemeente heeft vanwege zijn ligging te maken met bedreigingen. De burger mag van de overheid verwachten dat zij zo goed mogelijk beveiligd worden en als er zich een ramp voordoet dat het gemeentelijk apparaat adequaat reageert en informeert.

1. HOOGWATERBESCHERMING

Het beschermingsniveau van onze gemeente voldoet nog steeds niet aan de norm. Het Waterschap Limburg is in 2017 gestart met de werkzaamheden om Mook meer bescherming te bieden tegen hoogwateroverlast. Daarvoor zal er een nieuwe kademuur vóór de oude geplaatst worden.

Rijkswaterstaat is bezig met de voorbereidingen om onze gemeente te beschermen op basis van de nieuwe normen voor de bedijkte Maas zoals het in onze gemeente heet.

Er zullen belangrijke beslissingen genomen moeten worden over onder andere de omvang van de LOB van Gennep als retentiegebied. Het LOB van Gennep is een gebied dat zich uitstrekt vanaf de Jansberg tot aan de Cuijksesteeg in Mook dat bij zeer hoog water onder water komt te staan. Het dient ter bescherming van de dichtbevolkte gebieden stroomafwaarts van de Maas. Het al of niet halveren van het LOB van Gennep heeft gevolgen voor Middelaar en haar buitengebied.

1.1. MAASHEGGEN

Al deze plannen bieden ook kansen. Kansen voor het herstel van de Maasheggen bijvoorbeeld en kansen voor onze economie. Er zijn echter ook bedreigingen voor onze agrariërs die mogelijk weer meer landbouwgrond verloren zullen zien gaan.

De DGP wil dat we voor het herstel van de Maasheggen de kansen die het Hoogwaterbeschermingsprogramma biedt, benut worden. Met gebruikers en grondeigenaren moet er in gezamenlijk overleg aan het herstel gewerkt worden. De DGP wil dat Mook en Middelaar met Bergen, Gennep en de Brabantse gemeenten ernaar moeten streven om het Maasheggengebied op de Werelderfgoedlijst te krijgen. Net als de provincie Noord-Brabant zal ook de provincie Limburg haar steentje moeten bijdragen om het tot een succes te kunnen maken.

1.2. FLESENHALS

De DGP heeft tot nog toe steeds aandacht gevraagd voor de flessenhals bij de spoorbrug in Mook. Dit zullen we moeten blijven doen om de nadelige gevolgen van het nieuwe Deltaprogramma voor onze gemeente te kunnen beperken. De DGP gelooft niet in het alsmaar ophogen van dijken en kademuren maar vindt dat er soms meer doeltreffende maatregelen getroffen moeten worden. Deze kunnen op de korte termijn kostbaar zijn, maar zullen op de lange termijn meer zekerheid bieden. Als er mogelijkheden zijn om iets aan de gevolgen van de flessenhals bij Katwijk te doen dan willen we dat daar serieus onderzoek naar gedaan wordt. Daarnaast wil de DGP dat er ook aan de Gelderse kant van de spoorbrug gekeken wordt naar oplossingen die de gevolgen van de maatregelen in Mook en Middelaar kunnen verzachten. Dat zijn voor de DGP meer duurzame oplossingen. De DGP wil dat de gemeente die kansen benut in samenspraak met alle betrokken partijen: met de waterschappen, de provincies Noord-Brabant en Limburg en onze buurgemeenten in het Land van Cuijk, Gelderland en Noord-Limburg. De bestaande bestuurlijke contacten zullen daartoe geïntensiveerd moeten worden.

2. VEILIGHEID

Mook en Middelaar is een gemeente waar mensen zich veilig voelen. Dat is niet vanzelfsprekend. burger verwacht dat de overheid optreedt als dat nodig is. Open communicatie en transparant handelen zijn middelen die een (vermeend) gevoel van onrechtvaardigheid weg kunnen nemen.

Onze burgers zijn zeer betrokken bij hun directe omgeving en geven vaak (ongevraagd) goede adviezen. Daar moet de gemeente aandacht aan besteden en gebruik van maken.

2.1. HANDHAVING

Handhaving is een middel om het gevoel van veiligheid te vergroten en moet daarom op een juiste manier ingezet worden. Het helpt als de politie, boa

en jongerenwerker zichtbaar en actief aanwezig zijn in de gemeente. 100% handhaven is niet mogelijk, daarom moeten er prioriteiten gesteld worden. Handhaven beperkt zich niet alleen tot het verbaliseren of aanschrijven. Vaak monden deze acties uit in intensieve en soms kostbare procedures. Immers als je een boete oplegt moet je hem ook innen. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Dat vraagt ambtelijke capaciteit.

De DGP vindt het kliksysteem (handhaven als daarom gevraagd wordt) zoals wij dat nu kennen onvoldoende effectief. Daarom wil de DGP een aantal prioriteiten benoemen en dat laten vastleggen in een nieuw handhavingsbeleid. Dat beleid zou in samenspraak met de bevolking (bijvoorbeeld door het burgerpanel in te zetten) tot stand moeten komen.

Het gaat hierbij niet om incidenten maar om zaken die structureel overlast bezorgen.

Handhaving moet niet gebruikt worden om burenruzies op te lossen maar moet een middel zijn om misstanden of ongelukken te voorkomen. Handhaving bij burengeschillen werkt vaak averechts.

Bij het opstellen van het beleid moet er ook gekeken worden naar de handhaafbaarheid. Ook zal het nodig zijn om ons vergunningstelsel en verstrekte vergunningen aan te passen.

2.2. PREVENTIE

Meer veiligheid kan enerzijds bereikt worden door preventie en anderzijds door burgers meer aan te spreken op hun eigen verantwoordelijkheid ook naar elkaar. De buurtapp is een goed voorbeeld waarbij burgers zelf bijdragen aan de veiligheid in onze gemeente.

Kwetsbaar plekken zijn nog steeds het Paterspaadje en de omgeving van het station, waar nog veel fietsen gestolen worden.

Preventieve maatregelen die volgens de DGP genomen moeten worden zijn:

- Voorzorgsmaatregelen bij het onderhoud, inrichting en gebruik van onze buitenruimte,
- Het begaanbaar houden van de openbare weg.

- Het tijdig (laten) snoeien van overhangende takken en gladheidbestrijding om fiets en voetpaden begaanbaar te houden.

Met de toenemende vergrijzing moet hier meer aandacht voor zijn. Desnoods door het aanschrijven van burgers en bedrijven.

- Het plaatsen van videocamera's en of straatverlichting op plaatsen waar burgers een minder veilig gevoel hebben.
- Investeren in voorlichting aan burgers.

Met goede voorlichting over het gebruik van social media en internet kan voorkomen worden dat kwetsbare burgers slachtoffer worden van computer-criminaliteit en misbruik via social media.

Prioriteiten voor de DGP zijn:

- **de goede uitstraling van onze gemeente.**
- **milieudelicten zoals stank en geluidsoverlast,**
- **het zich onrechtmatig toe-eigenen van gemeentelijke eigendommen en**
- **vandalisme.**

Mook en Middelaar heeft een gunstige ligging aan het water, het spoor en snelwegen. Dat maakt onze gemeente goed bereikbaar en aantrekkelijk voor forensen. Om het verkeer in goed banen te leiden en om ervoor te zorgen dat burgers zich op een veilige manier van de ene plek in onze gemeente naar de andere kunnen verplaatsen zijn goed onderhouden wegen, trottoirs en straatverlichting belangrijk. Om onze gemeente ook voor de toekomst goed bereikbaar en veilig te houden zullen wij moeten investeren in alternatieven voor het gebruik van de auto.

1.

OV IN AL ONZE KERNEN

Brengflex is een mogelijkheid om al onze kernen bereikbaar te maken met het openbaar vervoer. In 2018 start er een proef voor een jaar. Wij hopen dat het een succes wordt waardoor de pilot permanent kan worden. Daarnaast willen wij onderzoeken om de "Wensbus" van de provincie Limburg ook in te kunnen zetten voor onze gemeente. Daarvoor is wel de inzet van vrijwilligers nodig. Ondanks de voortdurende belemmeringen zal de DGP zich blijven inzetten voor mobiliteit en bereikbaarheid van alle kernen.

De DGP wil in al onze kernen goed en betaalbaar openbaar vervoer. Naast de pilot "Brengflex" willen wij dat de inzet van de "Wensbus" van de provincie Limburg ook wordt onderzocht.

2.

ELECTRIFICATIE SPOOR

De elektrificatie (realisatie in 2020) kan een belangrijke bijdrage leveren aan de afwikkeling van het personenvervoer op de Maaslijn.

Waar de DGP alert op zal blijven is de mogelijke toename van het goederenvervoer. De Maaslijn moet geen alternatieve route worden voor het goederenvervoer zoals een aftakking van de Betuweroute (de "Zuidlijn") of "Brabantroute", ook niet tijdens onderhoudswerkzaamheden aan de Betuweroute.

3.

VEILIGHEID VOOROP

3.1.

VEILIGE LOOPROUTES

Er zijn nog steeds looproutes die niet veilig zijn door hinderlijke obstakels. Vooral onze minder valide medeburgers ondervinden daarvan veel hinder. De DGP wil dat inventarisaties die in het verleden zijn

gedaan, geactualiseerd worden en dat er daadwerkelijk maatregelen worden genomen om vrije doorgangen te hebben en behouden ook voor burgers die voor hun mobiliteit afhankelijk zijn van hulpmiddelen. Sommige straten in onze gemeente zouden veiliger kunnen worden door het aanleggen van trottoirs.

Burgers moeten ook zelf bijdragen aan veilige routes door hun overhangende takken aan trottoirs en fietspaden tijdig te snoeien of mee te helpen door trottoirs sneeuwvrij te houden en te strooien tegen gladheid.

3.2.

SPOORZONE

Bij de discussie over de spoorzone bij het station in Molenhoek lijken de tegenstanders zich te hebben ingegraven. Milieugroep Animo is met regelmaat bezig dat gebied "te onderhouden". Het is echter een actie die het straks onmogelijk kan maken om een weloverwogen besluit te nemen over de toekomst van dat gebied. Soms moet je keuzes maken.

Ook voor de DGP geldt dat de bescherming van onze flora en fauna zwaar weegt bij het aanleggen van wegen, paden en andere voorzieningen. Het staat echter niet bij voorbaat vast dat de aanleg van een weg of een voorziening zoals een bezoekerscentrum in de spoorzone schade toebrengt aan de ontwikkeling van de natuur in dat gebied of de bescherming van de Gladde Slang en andere diersoorten. Het een hoeft het ander niet uit te sluiten. Dat moet onderzocht worden.

3.3.

ONTSLUITING GROESBEEK A73

De verkeersveiligheid in onze kernen verdient de nodige aandacht. Het verkeer van Groesbeek naar de A73 blijft een punt van zorg. Een ingrijpende

maatregel zou het probleem voor Mook en Molenhoek kunnen oplossen. Daar is geld en goede wil voor nodig. Een veilige verkeersafwikkeling van het verkeer van Groesbeek naar de A73 is belangrijk om de verkeersbelasting van de Groesbeekseweg in Mook en de Ringbaan en Heumensebaan in Molenhoek te verminderen.

In het verleden was er de inmiddels onder de naam variant 5A bekend geworden oplossing: een weg aanleggen door de spoorzone en via de Veldweg (of een alternatief) aansluiten op de Rijksweg bij het spoor. De gemeente heeft het gebied ook voor dat doel aangekocht.

De DGP wil dat eerst de discussie over de ontsluiting van Groesbeek naar de A73 wordt afgerond alvorens er een definitief besluit genomen wordt over de spoorzone.

3.3.a) Veilige spoorovergang Heumensebaan

Het plan om een nieuwe brug over het spoor bij de Heumensebaan in Molenhoek te leggen stuitte op veel verzet bij ProRail. Het zou een te kostbare aangelegenheid zijn geworden als we dit als gemeente helemaal voor onze rekening hadden moeten nemen.

De elektrificatie biedt inmiddels een kans. Het bestaande bruggetje moet verhoogd worden. Daardoor wordt het mogelijk dit zodanig aan te pakken dat het voor het langzaam verkeer een stuk veiliger wordt om het spoor over te steken. Voor de gemeente blijven de kosten hierdoor beperkt. De DGP wil dat hierbij extra aandacht besteed wordt aan het veilig maken van het kruispunt van de Lindenlaan met de Heumensebaan. De maatregelen moeten niet leiden tot een aanzuigende werking op het autoverkeer uit Groesbeek.

3.3.b) Ringbaan, Heumensebaan in Molenhoek en Groesbeekseweg in Mook

De ontsluiting van Groesbeek naar de A73, moest verlichting brengen op de Groesbeekseweg, de Heumensebaan en Ringbaan. Met de komst van een veilige oversteek van het spoor voor het langzaam verkeer in Molenhoek lijkt het draagvlak voor een weg door de spoorzone verminderd te zijn. Daarmee wordt het probleem op de ontsluitingswegen van en naar Groesbeek niet minder.

Wij willen, als er op afzienbare termijn géén andere ontsluiting van Groesbeek op de A73 komt, dat de verkeersveiligheid op deze wegen extra aandacht krijgen en dat de wegen worden ingericht passend bij de toegestane maximum snelheid. Omdat Lijn 1 niet

De DGP wil dat:

- ***De verkeersveiligheid voorop staat.***
- ***Er veilige aansluitingen komen aan weerszijden van het nieuwe bruggetje in Molenhoek.***
- ***De Ringbaan en Heumensebaan in Molenhoek en de Groesbeekseweg in Mook een inrichting krijgen die past bij de toegestane snelheid.***
- ***Er op snelheidsovertredingen wordt gehandhaafd.***

meer van Malden naar ons station zal rijden is de busroute ook geen belemmering meer om de weg anders in te richten.

3.3.c) Vrijliggend fietspad Heumensebaan

In aansluiting op het bruggetje kan gewerkt worden aan een lang gekoesterde wens van de DGP voor de aanleg van een vrijliggend fietspad naar Groesbeek.

XI HET FINANCIËEL KADER

In de afgelopen jaren is de financiële positie van de gemeente aanzienlijk verbeterd.

De meerjarenbegroting laat een overschot op de exploitatie en een betere reservepositie zien waarbij de structurele lasten worden gedekt door structurele inkomsten.

Het weerstandsvermogen is meer dan goed. De gemeente heeft nog een lening lopen bij de BNG. Deze zal in 2022 geheel zijn afgelost waarna de gemeente schuldenvrij zal zijn. Ondanks het feit dat Mook en Middelaar nog steeds tot een van de "rijkste" gemeenten van Nederland behoort, behoort het niet meer tot de duurste gemeenten.

Alhoewel dit een goed uitgangspunt is gaat het, zoals eerder opgemerkt, niet om een vette bankrekening maar om de vraag of wij met de huidige middelen, zoals de inkomsten van het Rijk en onze lokale heffingen, in staat zijn onze kapitaalgoederen zoals wegen en gebouwen te onderhouden en in stand te houden. Zijn wij in staat om onze burgers te ondersteunen waar nodig en ondernemers kansen te bieden? En niet in de laatste plaats: zijn wij in staat de belasting voor de burgers binnen de perken te houden?

In de afgelopen 4 jaar is gebleken dat dat kan en dat er zelfs ruimte is voor nieuw beleid. Toch kunnen we het ons niet permitteren om tevreden achterover te leunen en op dezelfde voet verder te gaan. Alle (financiële) gevolgen van de decentralisatie vanuit het Rijk binnen het Sociaal Domein zijn nog niet volledig uitgekristalliseerd. Op dit moment geven we er meer aan uit dan dat het Rijk ons daarvoor vergoedt. De DGP vindt dat dat niet zou moeten. Wij vinden dat onze uitgaven in principe in de pas moeten lopen met de vergoeding van het Rijk.

Een belangrijk onderdeel daarbij is een verplichtingenregistratie waardoor de uitgaven binnen de budgetten beter beheerd kunnen worden. Dat beleid is al in gang gezet maar moet nog wel verder uitgewerkt worden.

Om onze reservepositie op peil te houden zal er ook een beleidswijziging moeten plaatsvinden voor de investeringen in onze kapitaalgoederen. Het beleid om reserves aan te spreken als basis voor de financiering van projecten e.d., moet omgebogen worden naar een "spaarsysteem" waarbij de kapitaallasten ten laste komen van de exploitatie. Hierdoor zijn er op termijn ook middelen om te vervangen. Dit zal mogelijk kunnen leiden tot een

hogere exploitatie waarvoor geen volledige dekking is. Om een sluitende begroting te houden zal dat bij voorkeur gecompenseerd moeten worden door elders in de begroting te bezuinigen.

1. BELASTINGEN EN HEFFINGEN

Voor de DGP blijft het uitgangspunt dat de belastingen alleen trendmatig verhoogd mogen worden. De riool- en afvalstoffenheffing moeten volledig kostendekkend zijn waardoor de tarieven in principe ook niet meer stijgen dan de prijsindex aangeeft.

1.1. HONDENBELASTING

Hondenbelasting moet niet worden ingezet als algemeen dekkingsmiddel maar ter bestrijding van overlast door hondenpoep. Het gaat daarbij om: handhaving, aanleg en onderhoud van uitlaatstroken en -veldjes. De openbare ruimten rondom scholen en pleinen willen wij voorzien van 'hondenpoep-zakjes' die honden-uitlaters kunnen gebruiken om de poep te verwijderen.

1.2. TOERISTENBELASTING

Ook de toeristenbelasting mag niet als algemeen dekkingsmiddel ingezet worden maar alleen ter bevordering van het toerisme. Het opsieren van doorgaande wegen hoort daar ook bij.

1.3. AFVALSTOFFENHEFFING

De DGP wil dat het aanleveren van snoeiafval gratis blijft. Door het hoge vastrechtstarief is er nauwelijks een prikkel om milieubewuster met afval om te gaan. De DGP wil dat het vastrechtstarief lager wordt waardoor het tarief per kilo afval stijgt. Dit past beter bij het motto "de vervuiler betaalt".

1.4. MILIEUSTRAAAT

Het in stand houden van een milieustraat is kostbaar. Voor de service aan de burger willen wij dat deze in stand blijft. Om misbruik van onze faciliteiten zoals gratis groen aanleveren, te voorkomen wil de DGP onderzocht hebben of een pasjessysteem beter werkt. De afhandeling van het "afrekenen" zou daarmee geautomatiseerd kunnen worden.

1.5. RIOOLHEFFING

Ons rioolstelsel is kostbaar. De reserves lopen naar de mening van de DGP te ver op. De DGP wil naar een beter financieringssysteem toe om de kosten in de hand te houden.

De DGP wil:

- *Geld uit de bestaande budgetten vrijmaken voor burgerparticipatie.*
- *De huidige stevige reservepositie in tact houden*
- *Slechts een trendmatige verhoging van de lokale heffingen*
- *Hondenbelasting inzetten ter voorkoming van overlast.*
- *Toeristenbelasting inzetten ter bevordering van het toerisme*
- *Meer prikkels om afval beter te scheiden en een verlaging van het vastrechtstarief*

